

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy logopedii Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (K) Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 13PPKN.510K.11869.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordynator zajęć	Ewa Johnsson		
Prowadzący zajęcia	Ewa Johnsson, Justyna Szymańska		
Okres Semestr 5	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 8, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z przedmiotem logopedii jako nauki, jej podstawowymi problemami; lingwistycznymi, biomedycznymi i psychologicznymi podstawami logopedii;
C2	Zapoznanie z terminologią logopedyczną;
C3	Przekazanie wiedzy dotyczącej różnorodnych zaburzeń komunikacji, ich cech charakterystycznych, objawów oraz możliwych przyczyn;
C4	Ukazanie metodycznych aspektów działań logopedycznych – zasad, metod, narzędzi wykorzystywanych w procesie diagnozy i terapii logopedycznej;
C5	Kształtowanie podstawowych umiejętności związanych z działaniami profilaktycznymi w zakresie rozwoju mowy dziecka;
C6	Określenie zadań nauczyciela i wzmacnianie postaw istotnych dla realizacji procesu wspierania rozwoju i terapii mowy.

Wymagania wstępne

Student powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu psychologii, biomedycznych podstaw rozwoju

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna współczesne poglądy dotyczące logopedii – jej przedmiot, zakres zainteresowań, miejsce wśród innych nauk.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W01, PPK_K5_W03	Test
W2	zna podstawową terminologię logopedyczną pozwalającą analizować zjawiska związane z komunikacją językową.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W02	Test
W3	zna mechanizm powstawania mowy, dokonuje klasyfikacji zaburzeń mowy i potrafi je rozróżnić – identyfikuje istotę, objawy, przyczyny.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W04	Test
W4	wie, jak inicjować działania profilaktyczne i terapeutyczne w przypadku zaburzeń w zakresie komunikacji u dzieci.	A2.W1, A2.W2, PPK_K5_W04	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	omawia współczesne poglądy dotyczące logopedii – jej przedmiot, zakres zainteresowań, miejsce wśród innych nauk.	PPK_K5_U01	Test
U2	operuje terminologią logopedyczną pozwalającą analizować zjawiska związane z komunikacją językową.	PPK_K5_U01	Test
U3	dokonuje klasyfikacji zaburzeń mowy i potrafi je rozróżnić – identyfikuje istotę, objawy, przyczyny.	PPK_K5_U01	Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	różnicuje zasady, metody i techniki pracy logopedycznej, potrafi je analizować w odniesieniu do sytuacji diagnostycznej i terapeutycznej.	PPK_K5_U02, PPK_K5_U03	Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	dokonyuje oceny oraz ewaluacji swoich kwalifikacji przy wykorzystaniu rozmaitych źródeł oraz rozmaitych relacji ze środowiskiem profesjonalistów i nieprofesjonalistów w celu odpowiedzialnego i kompetentnego realizowania zadań edukacyjnych w przedszkolu i szkole.	A2.K1, A2.K2, A2.K3, PPK_K5_K01, PPK_K5_K02, PPK_K5_K03, PPK_K5_K04, PPK_K5_K05, PPK_K5_K06	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do logopedii: etymologia terminu „logopedia”; przedmiot logopedii, zadania logopedii; interdyscyplinarny charakter logopedii; rozwój logopedii w Polsce i na świecie; prekursorzy polskiej logopedii; zawód i miejsca pracy logopedy.	W1, U1	Wykład
2.	Mowa jako przedmiot zainteresowań logopedii: logopedyczne definicje terminu mowa; składniki mowy: język, mówienie, tekst słowny, rozumienie; powstawanie mowy: mózgowa organizacja mowy, udział aparatu oddechowego, aparatu fonacyjnego i aparatu artykulacyjnego; budowa i funkcje narządu słuchu. Wyjaśnienie pojęć: zaburzenie mowy, wada mowy, wada wymowy, błędy wymowy, itp.	W2, W3, U2, U3	Wykład
3.	Zaburzenia mowy. Klasyfikacje zaburzeń mowy: przyczynowe klasyfikacje zaburzeń mowy (na przykładzie klasyfikacji I. Styczek); objawowo - przyczynowe klasyfikacje zaburzeń mowy (na przykładzie klasyfikacji L. Kaczmarka); Logopedyczna klasyfikacja zaburzeń mowy S. Grabiasa; zestawienie form zaburzeń mowy; zaburzenia mowy w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10; zaburzenia mowy w Diagnostycznej i Statystycznej Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych DSM-IV; propozycje Międzynarodowego Towarzystwa Logopedów i Foniatrów.	W2, W3, U2, U3	Wykład
4.	Rozwój sprawności językowych i komunikacyjnych dziecka: kształtowanie się i okresy prawidłowego rozwoju mowy, ich charakterystyka (okres przygotowawczy, okres melodii, okres sygnału jednoklasowego, okres sygnału dwuklasowego, okres swoistej mowy dziecięcej); kalendarz rozwoju mowy dziecka; warunki prawidłowego rozwoju mowy.	W2, W3, U2, U3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Profilaktyka logopedyczna: znaczenie wczesnej profilaktyki logopedycznej; zakresy profilaktyki logopedycznej; możliwości wykorzystania ćwiczeń ortofonicznych w pracy z dziećmi prawidłowo rozwijającymi się i dziećmi z zakłóceniami rozwoju i zaburzeniami mowy; rodzaje ćwiczeń ortofonicznych; cele i rodzaje ćwiczeń oddechowych; cele i rodzaje ćwiczeń oddechowo-fonacyjnych; cele i rodzaje ćwiczeń fonacyjnych; cele i rodzaje ćwiczeń słuchowych; cele i rodzaje ćwiczeń usprawniających narządy mowy; cele i rodzaje ćwiczeń artykulacyjnych.	W4, U4, K1	Wykład
6.	Metodyka ogólna diagnozy i terapii logopedycznej: diagnoza, etapy diagnozy logopedycznej; badania podstawowe i uzupełniające; terapia logopedyczna – pojęcie; zasady terapii logopedycznej; metody terapii; techniki w terapii logopedycznej.	W4, U4, K1	Wykład
7.	Psychospołeczna sytuacja osób z zaburzeniami mowy: dziecko z zaburzeniami mowy w roli ucznia, związek zaburzeń mowy z trudnościami w nauce; dziecko z zaburzeniem mowy w roli kolegi; zakresy współpracy logopedy, rodziców i wychowawców; psychospołeczne następstwa zaburzeń mowy.	W1, W4, U1, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	1. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje

Literatura

Obowiązkowa

1. – Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red), Logopedia. Pytania i odpowiedzi, Uniwersytet Opolski, Opole 2003
2. – Grabias S., Kurkowski M. (red.), Logopedia. Teoria zaburzeń mowy, UMCS, Lublin 2012
3. – Grabias S., Mowa i jej zaburzenia [w:] Logopedia nr 28/2000
4. – Grabias S., Postępowanie logopedyczne. Diagnoza, programowanie terapii, terapia [w:] Logopedia nr 37/2008

Dodatkowa

1. – Ostapiuk B., Mamo, Tato! Chcę mówić! Możecie mi pomóc?!, Medyk, Warszawa 1996

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 53
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PPK_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej, odznaczania się rozwagą, dojrzałością i przedsiębiorczością w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej.
PPK_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz wspierania rozwoju małego dziecka.
PPK_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odznaczania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, odznaczania się odpowiedzialnością wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, a także wyrażania i modelowania takiej postawy w środowisku specjalistów i środowisku pracy.
PPK_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, podejmowania działań mających na celu ustawiczne uczenie się.
PPK_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazywania aktywności, odznaczania się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki oraz do angażowania się we współpracę.
PPK_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią.
PPK_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy i rozwiązywania złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych; ukierunkowywać innych na te zadania w procesie edukacji małego dziecka.
PPK_K5_U02	Absolwent/ka potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych i efektywnej komunikacji.
PPK_K5_U03	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę w celu podejmowania działań służących: identyfikacji podmiotowych potrzeb, rozbudzaniu zainteresowań dzieci i uczniów, rozwijaniu ich kompetencji, w tym kreatywności, umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, jak również za pomocą poznanych strategii i technik wspierać samodzielność i stymulować ich osobisty rozwój.
PPK_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki, jej nurty i systemy pedagogiczne, podstawy metodologiczne; rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania, szczególnie w kontekście edukacji małego dziecka.
PPK_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie cele, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych.
PPK_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy prawne, strukturę i funkcje systemu edukacji oraz innych systemów związanych z szeroko pojętą edukacją dziecka, a także wybrane systemy edukacyjne innych krajów.
PPK_K5_W04	Absolwent/ka zna i rozumie biologiczne, psychologiczne, społeczne, filozoficzne podstawy edukacji; istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonie i dysharmonie, normy i patologie tych procesów w odniesieniu do edukacji małego dziecka.
A2.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do refleksji, w tym krytycznej oceny, odnośnie do poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz wykazywania umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego w zakresie wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej;
A2.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
A2.K3	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do profesjonalnego rozwiązywania problemów i konfliktów w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej.

Kod	Treść
A2.W1	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych, a także miejsce pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi;
A2.W2	Absolwent/ka zna i rozumie procesy związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem fazy wczesnego, średniego i późnego dzieciństwa, w perspektywie interdyscyplinarnej: psychologicznej, pedagogicznej, aksjologicznej i socjologicznej;